

SNAS

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ AKREDITAČNÁ SLUŽBA

METODICKÁ SMERNICA NA AKREDITÁCIU
METHODICAL GUIDELINE FOR ACCREDITATION

**POSTUPY POKROČILÉHO DOZORU
A OPAKOVANÉHO POSUDZOVANIA – ASRP
(IAF MD 3: 2008)**

ADVANCED SURVEILLANCE
AND RECERTIFICATION PROCEDURES -ASRP

MSA–CS/06

Vydanie: 1

Aktualizácia: 0

BRATISLAVA

august 2009

Táto metodická smernica je prekladom dokumentu IAF MD 3:2008 Advanced Surveillance and Recertification Procedures (ASRP).

Preložil: Ing. Igor Kšíňan

Preskúmal: Ing. Renáta Kuřková

Schválil: Ing. Jozef Obernauer – riaditeľ

Účinnosť od: 28. augusta 2009

Táto MSA neprešla jazykovou úpravou.

Metodické smernice na akreditáciu sa nesmú rozmnožovať a kopírovať na účely predaja.

Dostupnosť MSA: <http://www.snas.sk/>

ÚVOD DO ZÁVÄZNÝCH DOKUMENTOV IAF

Výraz „mal by“ sa v tomto dokumente používa na označenie uznávaných prostriedkov na splnenie požiadaviek normy. Orgán posudzujúci zhodu môže tieto požiadavky splniť ekvivalentným spôsobom za predpokladu, že ich splnenie môže akreditačnému orgánu preukázať. Výraz „musí“ sa v tomto dokumente používa pri tých ustanoveniach, ktoré sú pri plnení požiadaviek príslušnej normy záväzné.

ZÁVÄZNÝ DOKUMENT IAF: DOZOR A OPAKOVANÉ POSUDZOVANIE

Tento dokument obsahuje normatívne kritériá týkajúce sa postupov dozoru a opakovaného posudzovania (ASRP) na dôslednú aplikáciu bodov 9.1.1 normy ISO/IEC 17021:2006 na určenie následných úprav programov auditu. Tento dokument sa týka len systémov manažérstva kvality (QMS) a systémov environmentálneho manažérstva (EMS); v týchto systémoch členovia IAF majú skúsenosti so zavádzaním ASRP alebo s metodológiami, ktoré mu predchádzali. Použitie ASRP nie je záväzné, no ak si akreditačný orgán želá, aby sa jeho akreditovaný certifikačný orgán a jeho zákazníci rozhodli používať ASRP, IAF požaduje, aby certifikačný orgán a jeho zákazníci splňali požiadavky tohto dokumentu a boli schopní akreditačnému orgánu preukázať zhodu.

0 ÚVOD

- 0.1 Pre organizáciu zákazníka, ktorá zabezpečila dôveryhodnosť svojho manažérskeho systému (QMS alebo EMS, prípadne obidvoch) tým, že v istom časovom období dôsledne preukazuje efektívnosť, sa certifikačný orgán po konzultácii s ňou môže rozhodnúť používať postupy dozoru a opakovaného posudzovania (ASRP), ktoré sú uvádzané v tomto dokumente. Takýto program dozoru a opakovaného posudzovania môže zabezpečiť väčšiu (nie však úplnú) spoľahlivosť interných auditov a preskúmaní manažmentom, môže zahrnúť aj dozor zameraný na konkrétne otázky, vziať do úvahy špecifické vstupné údaje organizácie a prípadne použiť aj iné vhodné metódy, to všetko v záujme preukázania zhody manažérskeho systému.
- 0.2 Cieľom tohto dokumentu je zabezpečiť efektívnejšie audity organizáciám, ktoré majú záznamy o dobrej funkčnosti a zároveň aj zachovať hodnovernosť certifikátov manažérskych systémov, ktoré vlastnia.
- 0.3 Tento dokument definuje minimum požiadaviek potrebných na aplikáciu ASRP. Certifikačné orgány môžu použiť aj prísnejšie postupy alebo činnosti, ako sú tu uvedené za predpokladu, že sa tým nevhodne alebo neoprávnene neobmedzí oprávnená požiadavka organizácie na ASRP

1 MINIMÁLNE POŽIADAVKY

1.1 Predbežné podmienky

Ak chce certifikačný orgán použiť ASRP, musí najprv preukázať nejakému akreditačnému orgánu, signatárovi IAF MLA, že:

- a) pracoval podľa svojej akreditovanej certifikačnej schémy príslušného manažérskeho systému (QMS alebo EMS, prípadne obidvoch) minimálne počas jedného celého akreditačného cyklu;
- b) je spôsobilý navrhnúť program ASRP pre príslušný manažérsky systém (QMS alebo EMS, prípadne obidva) každej jednotlivej organizácie, a to v súlade s požiadavkami ISO 9001:2000 bod 7.3 a pritom používať kritériá uvedené v bode 1.3.2 nižšie.

POZNÁMKA: Odvolávame sa tu na ISO 9001, pretože špecifikuje požiadavky na certifikačný orgán navrhujúci program ASRP bez ohľadu na to, či vykonáva certifikáciu QMS alebo EMS.

1.2 Oblasť akreditácie

Spôsobilosť certifikačného orgánu splniť požiadavky uvedené v bode 1.1 (b) vyššie musí posúdiť akreditačný orgán a v kladnom prípade, ak je to vhodné, do oblasti akreditácie certifikačného orgánu musí začleniť aj klauzulu o schválení ASRP pre QMS alebo EMS, prípadne obidva.

1.3 Vhodnosť a kritériá vstupného návrhu

Certifikačný orgán musí pred každým ďalším použitím ASRP v každej konkrétnej organizácii informovať o tom akreditačný orgán a musí byť schopný preukázať, že splní kritériá uvedené v nasledujúcich bodoch 1.3.1 a 1.3.2:

1.3.1 Kritériá vhodnosti

- a) Certifikačný orgán musí potvrdiť, že manažérsky systém organizácie preukázal zhodu s požiadavkami aplikovateľných noriem za obdobie najmenej jedného úplného certifikačného cyklu vrátane počiatočných auditov, dozorov a opakovaného posudzovania.

POZNÁMKA: Certifikačný orgán môže pri potvrdení preukázania zhody vychádzať z prvého opakovaného posudzovania (nie ASRP) organizácie, ktoré sa vykonalo na konci trojročného certifikačného cyklu.

- b) Všetky nezhody, ktoré sa vyskytli počas certifikačného cyklu bezprostredne pred použitím ASRP, musia byť odstránené.
- c) Pokiaľ ide o EMS, certifikačný orgán musí potvrdiť, že organizácia je v súlade s príslušnými právnymi požiadavkami a nijaká príslušná regulačná inštitúcia v období ako v a) na ňu neuválila nijaké sankcie.
- d) Certifikačný orgán musí dohodnúť príslušné prevádzkové ukazovatele s organizáciou, u ktorej hodnotí trvalú efektívnosť manažérskeho systému, a musí zabezpečiť, že organizácia dôsledne spĺňa dohodnuté prevádzkové ciele.

(i) Pre QMS sa tieto prevádzkové ukazovatele musia týkať prinajmenšom preukázateľnej schopnosti organizácie dôsledne poskytovať produkty, ktoré spĺňajú požiadavky

zákazníka a príslušných regulačných požiadaviek (pozri ISO 9001:2000, bod 1.1) a musia obsahovať aj požiadavky na trvalé zlepšovanie efektívnosti QMS.

POZNÁMKA: V prípade QMS „ukazovateľ“ znamená charakteristiku, ktorá sa má merať, „cieľ“ znamená kvantitatívne alebo kvalitatívne požiadavky, ktoré treba splniť.

(ii) V prípade EMS sa tieto prevádzkové ukazovatele musia týkať prinajmenšom preukazovanej schopnosti organizácie postupovať podľa svojej environmentálnej politiky, dosahovať jej ciele a spĺňať relevantné právne a iné požiadavky týkajúce sa environmentálnych otázok (pozri ISO 14001:2004, bod 4.3.2) a musia obsahovať aj požiadavky na trvalé zlepšovanie a na predchádzanie znečisteniu prostredia.

POZNÁMKA: Pokiaľ ide o EMS, „ukazovateľ“ znamená charakteristiku, ktorá sa má merať, „cieľ“ v kontexte prevádzkový cieľ znamená kvantitatívne alebo kvalitatívne požiadavky, ktoré treba splniť a sú totožné s „environmentálnymi požiadavkami“ uvedenými v ISO 14001.

- e) Certifikačný orgán musí mať s organizáciou dohovor na vymožitelnosť umožnenia prístupu k príslušným informáciám. Pokiaľ ide o QMS, tieto informácie sú všetky zhromaždené alebo ináč dostupné údaje o zákazníkovej spokojnosti. Pokiaľ ide o EMS, tieto informácie sa týkajú všetkej relevantnej komunikácie zo strany externých zainteresovaných strán a najmä relevantných regulačných úradov. Ak musí certifikačný orgán pre potvrdenie ich platnosti nevyhnutne komunikovať priamo so zdrojom takýchto informácií, musí tak robiť podľa vzájomne dohodnutých politík a postupov.
- f) Certifikačný orgán si musí overiť, či je proces interného auditu riadený v súlade so smernicou ISO 19011 a najmä s bodom 7, kde je definovaná spôsobilosť audítora. Proces interného auditu musí byť dostatočne koordinovaný a zameraný na celok, a to tak, aby jeho výsledkom bola evaluácia manažérskeho systému ako celku, a nie iba funkčnosti jednotlivých jeho zložiek.
- g) Certifikačný orgán musí mať zmluvne zakotvené dohovory, ktoré ho v prípade zhoršenia schopnosti organizácie dosahovať dohodnuté prevádzkové ciele oprávnia rozšíriť rozsah, frekvenciu a trvanie auditov.

1.3.2 Kritériá vstupného návrhu

Okrem špecifických vstupných kritérií organizácie sa musí návrh každého jednotlivého ASRP zaoberať aj nasledujúcimi otázkami:

- a) Frekvencia a trvanie auditov vykonávaných certifikačným orgánom musia byť dostatočné, aby dovolili certifikačnému orgánu splniť kritériá uvedené v tomto dokumente, vrátane, okrem iných, špecifikované v bodoch b) a c) nižšie.

Pre každé navrhované použitie ASRP musí certifikačný orgán určiť základný (nie ASRP) auditorský čas; na tento účel musí používať všade, kde je to možné, relevantné smernice IAF alebo normatívne dokumenty IAF, kde sa uvádzajú kritériá, a ak je to možné, pri

vzorkovaní organizácie s viacerými pracoviskami aj IAF NCD Z. Ak má certifikačný orgán v úmysle použiť individuálny program ASRP, ktorý skracuje audítorský čas na menej ako 70 % základnej úrovne, certifikačný orgán musí odôvodniť takéto skrátenie a ešte pred spustením tohto programu musí od akreditačného orgánu získať na to súhlas.

POZNÁMKA: Pokiaľ ide o čas audítora pre QMS a EMS, pripravujú sa záväzné dokumenty IAF. Kým nebudú tieto dokumenty k dispozícii, na určenie celkového času potrebného na audit (fáza 1 a fáza 2) treba používať Prílohu 2 dokumentu GD2 (a kde je to možné, prílohu 3) a prílohu 1 dokumentu IAF GD6 (a kde je to možné, bod G5.3.6).

- b) Okrem auditovania štatisticky významného počtu vzoriek procesov manažérskeho systému organizácie, ktorého cieľom je potvrdiť vhodnosť a efektívnosť procesov interných auditov, aj sám certifikačný orgán musí vykonávať pri každom dozore na mieste a pri opakovanom posudzovaní (spolu s ďalšími činnosťami definovanými ASRP – pozri bod 1.4 nižšie) prinajmenšom nasledujúce činnosti:
- pohovor s vrcholovým manažmentom a predstaviteľmi manažmentu;
 - posúdenie vstupov a výstupov preskúmania manažmentu vrátane overenia schopnosti organizácie splniť dohodnuté prevádzkové ciele;
 - preskúmanie procesov interných auditov vrátane postupov a zápisov z interných auditov a spôsobilosti interných audítorov;
 - preskúmanie plánov nápravných a preventívnych činností a overenie ich účinného zavádzania.
- c) Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby sa trvale plnili všetky požiadavky pre akreditovanú certifikáciu (vrátane požiadaviek ISO/IEC 17021:2006 a každej aplikovateľnej sektorovej schémy).

1.4 Výstup návrhu

Výstup návrhu musí obsahovať pre každú aplikáciu programu ASRP certifikačného orgánu nasledujúce body a) až f):

- a) rozsah, v ktorom certifikačný orgán bude používať interný audit a procesy preskúmania manažmentom organizácie na doplnenie činností certifikačného orgánu;
- b) kritériá na svedecké posudzovanie interných auditov organizácie vrátane vzorkovania audítorov ako i procesov, ktoré majú byť auditované;
- c) kritériá akceptovania a monitorovania spôsobilosti interných audítorov organizácie a metód podávania správ o výsledkoch interných auditov;
- d) kritériá na pokračujúce sa prispôbovanie programu auditu berúc do úvahy preukázanú schopnosť organizácie dosahovať dohodnuté prevádzkové ukazovatele v priebehu istého času;
- e) zložky manažérskeho systému, ktoré certifikačný orgán bude pri každom dozore a opakovanom posudzovaní určite auditovať;
- f) konkrétne kritériá spôsobilosti audítorov certifikačného orgánu a ak je to možné aj expertov.

1.5 Certifikáty

Certifikačný orgán nesmie robiť na certifikátoch, ktoré vydáva, rozdiely medzi metodológiami používajúcimi ASRP a nepoužívajúcimi ASRP.

Koniec Záväzného dokumentu IAF: Dozor a opakované posudzovanie

Ďalšie informácie

Na získanie ďalších informácií o tomto dokumente alebo o ľubovoľnom inom dokumente IAF sa treba obrátiť na ktoréhokoľvek člena IAF alebo na sekretariát IAF.

Detaily pozri na webovej stránke IAF <http://www.iaf.nu>

Sekretariát

John Owen,
Sekretariát spoločnosti IAF
Tel.: +612 9481 7343
e-mail <secretary 1@iaf.nu>

© SNAS 2009